

Autode hankimine valdades ja linnades ning nende osalusega ühingutes

Kuidas omavalitsused ja nende ühingud sõidukeid soetavad ning soetusi kajastavad?

Autode hankimine valdades ja linnades ning nende osalusega ühingutes

Kuidas omavalitsused ja nende ühingud sõidukeid soetavad ning soetusi kajastavad?

Kokkuvõte auditeerimise tulemustest

Riigikontroll auditeeris autode soetamist (hõlmates nii ostmist kui ka liisimist) 10 kohalikus omavalitsuses, nende ametiasutuses või neile kuulavas ühingu. Auditi raames hinnati, kas auditeeritavad on autode soetamisel järginud riigihangete seadust ja kajastanud liisimisel võetud kohustused oma aruandluses kooskõlas riigi raamatupidamise üldeeskirjaga.

Mida me auditeerisime?

Analüüsinud Maanteeameti poolt Riigikontrolli tarbeks koostatud liiklusregistri väljavõtet kohalike omavalitsuste ja nende ühingu sõidukite soetuste kohta aastatel 2008–2010, valis Riigikontroll auditeeritavad välja, arvestades soetuste hulka ning soetatud sõidukite hankimise kajastamist riigihangete registris. Riigikontrolli vaadeldud soetuste hulka kuulusid sõiduautod ja väikebussid (edaspidi autod), muud liiki sõidukeid (bussid, traktorid, veoautod, mootorrattad, haagised jt) auditiga ei hõlmatud.

Miks on see maksumaksjatele oluline?

Aastatel 2008–2010 maksti kohalikes omavalitsustes ja nende ühingutes autode rendimakseid ning hüvitati isikliku sõiduauto kasutamist keskmiselt 6,6 miljoni euro eest aastas. Kütusekuludeks kulus keskmiselt 16 miljoni eurot aastas ja kindlustuskuludeks 1,2 miljonit eurot aastas.

Avaliku sektori poolt autode kasutamisega seotud kulude põhjendatus on kuulunud järjekindlalt avalikkuse huviorbiiti. Maksumaksjal on põhjendatud huvi, kas avalikke ülesandeid täitev ametiisik kasutab maksumaksja raha eest oma ülesannete täitmiseks sõidukit, mille hind ja võimalused on kooskõlas tööülesannetega, ning põhjendamatud kulutused sõidukitele oleks välistatud.

Viimasel ajal levinud praktika kohaselt eelistatakse avalikus sektoris (sh kohalikes omavalitsuses) autosid nende kohese väljaostmise asemel valdavalt liisida. Sellega kaasneb täiendav risk, et liisitud autode rendiarvestuse mittekorrektne kajastamine võib mõjutada kogu avaliku sektori raamatupidamislike näitajate õigsust.

Mida me auditi tulemusel leidsime ja järeldasime?

Auditi tulemusel leidis Riigikontroll, et üheksa auditeeritud kümnest olid autode soetamisel eiranud olulises osas riigihangete seadust. Autode liisimisega võetud kohustuste osas leidis Riigikontroll, et need on raamatupidamises kajastatud olulises osas kooskõlas seadusega ning

keelatud kohustusi ei ole võetud, kuigi lepingutes esines mõningaid mitmeti tõlgendamist võimaldavaid aspekte.

Riigikontrolli olulisemad tähelepanekud:

- Autode liisimisel kasutusrendina on levinud tüüplepingud, mille mõningad tunnused viitavad kapitalirendile: näiteks ei ole liisinguvõtjal võimalik lepingut lõpetada ilma täiendavate kuludeta ning auto kasutamise võimatuse korral tuleb liisingumakseid ikkagi tasuda. Kuigi kohalikud omavalitsused ja nende ühingud on soovinud auto liisida valdavalt kasutusrendina, sellist teenust peamised liisinguettevõtted turul sisuliselt ei paku ning omavalitsused ei ole suutnud liisinguettevõtetega piisavalt läbi rääkida, et sõlmitud leping vastaks soovitud tingimustele.
- Auditeeritud olid hankemenetlusi korraldades leppinud tihti liisingufirmade tüüppakkumustega, kuigi need ei vastanud väljakuulutatud hanketingimustele. Näiteks kui hanketingimustes pole konkreetselt viidatud muutuva intressiga pakkumise lubatavusele, ei tohi hankija sõlmida lepingut, kus juba lepingus fikseeritud intressid erinevad pakkumuse intressidest, sest vahepeal on intressimäärad muutunud. Sellisel viisil hankelepingu tingimusi aktsepteerides kallinesid näiteks Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti soetatud autod märgatavalt võrreldes pakkumustega. See aga kahjustab teiste turul tegutsevate pakkujate huve.
- Autode hankimisel oli auditeeritute tegevus läbipaistmatu eelkõige siis, kui auto maksumus ei ületanud riigihangete seadusest tulenevat hankemenetluse korraldamise piirmäära, kuid siiski tuli järgida riigihangete seaduse üldpõhimõtteid. Selliste ostude puhul ei suutnud auditeeritud tihti põhjendada auto valikukriteeriumeid ning seda, kas ja kuidas kasutati ära olemasolevaid konkurentsitingimusi. Kuna paljudel juhtudel polnud protsess ka arusaadavalt dokumenteeritud, sisaldab seesugune praktika riski, et nii mõnigi soetus soovitigi teha konkurentsi välistades konkreetselt automüüjalt.
- Kohaliku omavalitsuse volikogu või omavalitsusele kuuluva ühingu nõukogu (üldkoosoleku) tasandil ei olnud üldjuhul juhtkonna tarbeks kokku lepitud autode kasutamise üldpõhimõtteid, mis välistaksid korruptsiooniohtlike suhete kujunemise. Auto rentimine iseendalt või endaga seotud ettevõttelt tähendab ametiisikule korruptsioonivastases seaduses sätestatud piirangute rikkumist. Riigikontroll leidis, et vähemalt ühes asutuses oli ametiisik rentinud autot endaga seotud ettevõttelt.
- Rahandusministeerium, kes peaks jälgima kohalike omavalitsuste finantssuutlikkust ning analüüsima selleks asjaomaseid omavalitsuste ja nende ühingute sõlmitud lepinguid, ei ole autode liisingulepingute vastu huvi tundnud. Info jõudmine Rahandusministeeriumini ei ole tagatud ka kohalikele omavalitsustele sisse seatud aruandlusega, mistõttu põhjustab autode liisimisega seotud rendiarvestus segadust.

Auditeeritute vastus. Kõik auditeeritud ja Rahandusministeerium saatsid Riigikontrollile vastuse aruande kohta. Üldjoontes nõustuti kõikide soovitustega. Vastuste täistekstid on kättesaadavad Riigikontrolli kodulehel www.riigikontroll.ee.

Sisukord

Valdkonna ülevaade	4
Autode hankimine	6
Autode liisimisega seotud hankemenetluste korraldamine valmistab probleeme	6
Riigihankeid ei dokumenteerita korrektselt	8
Võrgustikuteenuseid pakkuvates ettevõtetes ei suudeta hankeid eristada	9
Valitseb segadus, kes peaks olema autode liisimisega seotud hangetel pakkuja	10
Autode soetamise reegleid ei ole kokku lepitud	11
AS Emajõe Veevärgi juhatuse esimees oli sõlminud lepingu enda ettevõttega	13
Autodega seotud kohustuste võtmine ja kajastamine	13
Autode liisingulepingud võimaldavad rendiarvestuses mitmeti tõlgendamist	13
Rahandusministeerium ei ole liisingulepinguid analüüsinud	15
Riigikontrolli hinnang auditeeritute tegevusele	16
Riigikontrolli soovitused ja auditeeritu vastused	18
Auditi iseloomustus	20
Vastavusauditi mõisted	20
Auditi eesmärk	21
Auditi ulatus ja käsitusviis	21
Riigikontrolli varasemad kohalike omavalitsuste ja nende ühingute riigihangete auditid	23
Lisa. Auditi käigus tehtud intervjuud	24

Valdkonna ülevaade

1. Kohalikud omavalitsused ja nende asutatud ja osalusega eraõiguslikud juriidilised isikud (edaspidi ühingud) kasutavad oma ülesannete täitmiseks erinevaid sõidukeid, mille ülalpidamise kulud on märkimisväärsed: aastatel 2008–2010 tasuti rendimakseid ja hüvitati isikliku sõiduvahendi kasutamist kokku ligikaudu 20 miljoni euro ulatuses, kütusekulud olid kokku 48,2 miljonit ja kindlustuskulud 3,7 miljonit eurot (vt tabel 1).

Tabel 1. Autodele tehtud kulutused kohalikes omavalitsustes ja nende ühingutes kokku (mln eurot)

	Rendimaksud ja isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis	Kütusekulud	Kindlustuskulud
2008	7,0	17,8	1,4
2009	6,7	14,0	1,3
2010	6,3	16,5	1,0
KOKKU	19,9	48,2	3,7

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

Kohaliku omavalitsuse ühing – eraõiguslik juriidiline isik (äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud), kus kohalik omavalitsus omab valitsevat mõju, s.o võimet otsustada ühingu finants- ja äripoliitika üle (nt omatakse ühingu üle 50% hääleõigusest või õigust kutsuda tagasi enamikku tegevjuhtkonnast või kõrgema juhtorgani liikmetest).

Riigihange on asjade ostmine, teenuste ja ehitustööde tellimine, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud korrast.

Hankemenetlus on kallimate ostude puhul seaduses sätestatud toimingute kogum. Hankemenetluse liikideks on näiteks avatud hankemenetlus, piiratud hankemenetlus, võistlev dialoog, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus ja väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus.

Lihtmenetluseks nimetatakse alla riigisest piirmäära jäävaid riigihankeid, mille kohta tuleb riigihangete registrile esitada riigihanke aruanne.

Vt ka riigihangete seadus, § 2–3 ja 10 ning riigihangete register (<https://riigihanked.riik.ee/register>)

2. Oma sõidukipargi täiendamiseks ja uuendamiseks olid kohalikud omavalitsused ja nende ühingud alates 01.01.2008 kuni 08.09.2010 soetanud (ostnud või liisinud) 643 sõidukit.¹ Nendest 508 juhul ei saanud soetamisel sõiduki omanikuks kohalik omavalitsus või nende ühing, vaid liisingupakkuja, mis viitab, et sõidukite soetamisel kasutatakse enamasti liisingufirmade abi. Liisingupakkujateks olid valdavalt suuremad Eestis tegutsevad pangad või nende tütarettevõtted (Swedbank Autopargi AS, SEB Liising, Sampo Pank/Danske Bank, Nordea Finance Estonia, DnB NORD), üksnes 3%-l juhtudest oli liisingupakkujaks mõni muu ettevõtte.

3. Kuna kohalikud omavalitsused ja nende ühingud on riigihangete seaduse tähenduses hankijad, peavad nad arvestama, et avaliku raha läbipaistvaks, otstarbekaks ja säästlikuks kasutamiseks tuleb korraldada riigihanked, mille eesmärgiks on isikute võrdne kohtlemine ja olemasolevate konkurentsitingimuste ärakasutamine. Kui ostu eeldatav maksumus on kõrgem seaduses sätestatud piirmäärast (asjade, sh sõidukite ostmise puhul 40 000 eurot), tuleb korraldada hankemenetlus, muudel juhtudel üldjuhul riigihanke lihtmenetlus. Samuti tuleb sõidukite soetamisel võetud kohustuste üle korrektselt arvet pidada. Riigikontroll on varem leidnud puudujääke kohalike omavalitsuste ja nende ühingute tegevuses nii riigihangete seaduse täitmisel kui ka liisingulepingute kajastamisel raamatupidamises.

4. Võrreldes Maanteeametilt saadud liiklusregistri andmeid kohalike omavalitsuste ja nende ühingute autode soetuste kohta auditeeritud perioodil (01.01.2008 kuni 08.09.2010) riigihangete registriga, leidis Riigikontroll, et riigihangete registris on andmeid oluliselt vähemate autode soetuste kohta kui Maanteeameti andmebaasis. Seejuures selgus Maanteeameti ja riigihangete registri võrdlusel üle 100 sellise kohaliku

¹ Liiklusregistri esmaregistreeringute info sõiduki omaniku ja vastutava kasutaja kohta. Andmed ei sisalda võimalikke lihtkirjalikke rendilepinguid ettevõtete või eraisikutega, sest nende kohta infot ei koondata.

omavalitsuse või nende ühingu, kes olid küll autosid soetanud, kuid kelle sõidukite soetuste kohta polnud riigihangete registris ühtegi märget.

5. Riigikontroll valis auditiks Maanteeametilt saadud liiklusregistri andmete põhjal välja 10 kohaliku omavalitsuse üksust või nende ühingu, kes olid auditeeritud perioodil soetanud kokku 56 autot (vt tabel 2). Auditeeritute hulka kuulus kuus omavalitsust või selle ametiasutust (Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet) ja neli ühingu (sh Haapsalu linnale kuuluv Läänemaa Haigla SA, nelja Ida-Virumaa omavalitsuse asutatud OÜ Järve Biopuhastus ja 22 omavalitsuse omandisse kuuluv AS Emajõe Veevärk). Auditeeritute valikul arvestati soetuste koguhulka, registriandmete omavahelist võrdlust ja Riigikontrolli varasemate auditite tulemusi.

Tabel 2. Auditeeritud ja nende soetatud autod

Auditeeritu	Soetatud autode arv auditeeritud perioodil	Soetuste kogumaksumus (sisaldab intresse, lepingutasusid, jääkväärtust) eurodes käibemaksuta
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet (MUPO)	17	359 119
OÜ Järve Biopuhastus	8	123 076
Valga Linnavalitsus	7	149 897
Jõelähtme Vallavalitsus	6	119 387 ²
Narva Vesi AS	4	37 627 ³
Vaivara Vallavalitsus	3	55 996
Mäetaguse Vallavalitsus	3	63 695
Läänemaa Haigla SA	3	51 989 ⁴
AS Emajõe Veevärk	3	68 010
Tähtvere Vallavalitsus	2	35 679
KOKKU	56	1 064 432

Allikas: Riigikontrolli analüüs

Kia Cee'd, enim soetatud automudel auditeeritud omavalitsustes ja nende ühingutes.

Foto: www.kia.ee

6. Auditeeritute soetatud 56 autost olid 52 liisitud, 3 välja ostetud ja 1 saadud kingituseks. Autodest oli enim hangitud Kia ja Peugeot' mudeleid, populaarseimaks mudeliks oli Kia Cee'd (vt tabel 3). Liisitud autode kasutusmaksumus (osamaksete koos lepingutasude ja intressidega 3–5aastase perioodi kohta) jäi esialgsete maksegraafikute alusel valdavalt alla 20 000 euro, ületades seda vaid seitsme väikebussi puhul (neli Mercedes-Benz Sprinterit, Volkswagen Transporter, Nissan Primaster ja Peugeot Boxer).

² Tabelis kajastub viie auto kogumaksumus, ühe auto puhul ei suutnud auditeeritu Riigikontrollile auto ostuga seotud dokumente esitada. Praegusele vallavalitsusele on teada, et auto tagastati automüüjale vahetult pärast selle hankimist.

³ Tabel kajastab kolme auto kogumaksumust. Tabel ei kajasta veelekete seadmete hanke raames omandatud auto maksumust, vt lähemalt tabel 4.

⁴ Tabel kajastab kahe auto kogumaksumust, kolmas auto saadi kingitusena.

Tabel 3. Auditeeritute poolt auditeeritud perioodil enim soetatud automargid ja mudelid

Automark	Hangitud autode arv	Automudel	Hangitud autode arv
KIA	9	Kia Cee'd	8
Peugeot	9	Peugeot Partner	6
Nissan	7	Nissan Qashqai	3
Mercedes-Benz	5	Mercedes-Benz Sprinter	5
Škoda	5		
Renault	4		
Subaru	3		

Allikas: Riigikontrolli analüüs

Autode hankimine

Autode liisimisega seotud hankemenetluste korraldamine valmistab probleeme

Sõiduauto Chrysler Sebring. Auto soetamiseks kulub maksumaksja raha tihti peale vähem, kui asjatundjad auto visuaalse vaatluse põhjal hindavad. Hinnapakumiste järgi omandas Vaivara Vallavalitsus näiteks sõiduauto Chrysler Sebringi 43% hinnasoodustusega ja maasturi Jeep Compassi 33% hinnasoodustusega. Hinnasoodustused üle 20% olid omavalitsustele ja nende ühingutele tehtud pakumiste puhul auditeeritud perioodil tavapärased.

Foto: www.drivethecars.net

7. Riigihangete seaduse alusel tuleb asjade (sh autode) ostmiseks korraldada hankemenetlus juhul, kui ostu eeldatav maksumus on üle 40 000 euro. Autode liisimisel tuleb maksumuse hulka arvestada eeldatavalt makstav kogusumma ehk liisingu põhimaksed, intressimaksed, lepingutasud jms, 12 kuud ületava lepingu puhul ka eeldatav jääkmaksumus. Kui lühikese perioodi jooksul vajatakse mitut sarnast sõidukit, tuleb nende soetamisel vältida hanke osadeks jaotamist ning korraldada üks hankemenetlus, valides selle liigi nende sõidukite kogumaksumust arvestades.

8. Hankemenetluse korraldamise kohustus oli auditeeritud perioodil Tallinna Munitsipaalpolitsei Ametil (MUPO) ja Jõelähtme Vallavalitsusel, kellest MUPO oli vajalikud hankemenetlused ka läbi viinud. Lisaks olid hankemenetlusi korraldanud Valga Linnavalitsus ja Narva Vesi AS (vt tabel 4).

- Jõelähtme vald oli 2008. aastal soetanud lühikese perioodi jooksul ühelt ettevõttelt kolm maasturit (Nissan Navara, Nissan X-Trail ja Nissan Qashqai) kogumaksumusega ca 64 480 eurot ja oleks pidanud nende hankimiseks korraldama ühise hankemenetluse, kuid paraku oli hankinud need autod eraldi ilma selleks ühtset hankemenetlust korraldamata. Jõelähtme Vallavalitsuse selgitusel korraldas autode hankimist tollane vallavanem, kes oli ise ka kõik vastavad lepingud allkirjastanud. Praegune vallavalitsus neid hankedokumente leida ei suutnud.
- Valga Linnavalitsus ei oleks auditeeritud perioodil pidanud autode soetamiseks hankemenetlusi korraldama, kuid oli seda suurema läbipaistvuse ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise huvides siiski teinud.
- Narva Vesi AS hankis auditeeritud perioodil ühe auto suurema riigihanke raames, mida finantseeris Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond.

Tabel 4. Korraldatud hankemenetlused 2008.–2009. aastal

Hankija	Hanke nimi; hangitud auto(d)	Maksumus eurodes ilma käibemaksuta
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet	Kolme sõiduauto kasutusrent; Kia Cee'd	35 544
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet	Nelja kaubiku kasutusrent; Mercedes-Benz Sprinter	78 175
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet	Viie sõiduauto kasutusrent; Kia Cee'd	42 234
Valga Linnavalitsus	Minibussi ja sõiduauto kasutusrent; Opel Vivaro ja Nissan Qashqai	19 680 + 12 841
Valga Linnavalitsus	Kahe auto kasutusrent; Peugeot Partner ja Peugeot 308	11 694 + 10 280
Valga Linnavalitsus	Mahtunivsaali soetamine; Renault Grand Scenic	17 431
Valga Linnavalitsus	Väikebussi ja mahtunivsaali soetamine; Fort Transit Tourneo	20 608
Narva Vesi AS	Veelekete seadmete hanke raames CCTV-masina soetamine; Renault Master	40 065

Allikas: Riigihangete register ja Riigikontrolli analüüs

MUPO hangitud Mercedes-Benz Sprinterite kasutusotstarve on Tallinna tänavapildis kõigile näha.

Foto: Postimees/Scanpix

9. Hankemenetluste korraldamisel ei arvestanud MUPO ja Valga Linnavalitsus autode liisimise hanketingimuste esitamisel, pakkumuste hindamisel ja riigihangete aruannete esitamisel hankelepingu täitmise eeldatavat kogusummat. Hanke maksumus ei sisaldanud 12 kuud ületavate lepingute puhul kordagi jääkmaksumust, enamikul juhtudel ei arvestatud ka intresside ja lepingutasudega. Riigihanke eeldatava maksumuse määramise peamiseks eesmärgiks on järgida riigihanke läbiviimise õigeid menetlusreegleid, mistõttu võib ebaõigete arvestuste puhul esineda oht, et vajalik riigihankemenetlus jäetakse korraldamata.

10. Üldjuhul vastasid hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingute muud olulisemad tingimused (mahud, tähtajad, sõiduki tagastamise tingimused) hankedokumentides sätestatule, kuid välja peab tooma järgmised puudused:

- MUPO oli ühel juhul hanketingimuste kohaselt nõudnud hangitavas autos kliimaseadet/konditsioneer, pardakompuutrit jm, kuid esitatud pakkumustes ei olnud neid nõudeid täidetud⁵.
- Nii MUPO kui ka Valga Linnavalitsuse sõlmitud sõiduautode liisingulepingutes esines hindades erinevusi võrreldes esitatud pakkumustega ning riigihangete aruannetes märgituga. Auditeerimisel selgus, et liisinguandjad olid enne lepingu sõlmimist otsustanud lähtuvalt euribori intressimäära muutusest sõlmida lepingud pakkumustest kõrgema hinnaga, millest tingituna kallinesid soetused märgatavalt.

⁵ Pärast audititoimingute lõppemist esitas MUPO Riigikontrollile kirjavahetuse pakkuja esindajaga, kus pakkuja esindaja kinnitab, et nõutud varustus on autodes olemas ja nendega oli hinnapaksumises arvestatud, kuigi pakkumusest see ei selgunud.

Aktsepteerides pakkumust ja/või sõlmides lepingu, mis ei vasta esitatud hanketingimustele, on erinevaid pakkujaid koheldud ebavõrdselt ning rikutud riigihangete seaduses sätestatud. Samuti võidakse sellisel viisil luua eeliseid mõnele kindlale kaubamärgile (teisisõnu hanget suunata).

11. Valga Linnavalitsus (kahel juhul) ja MUPO (ühel juhul) olid sõlminud hankelepinguid enne riigihangete seadusega lubatud tähtaega ehk varem kui 14 päeva pärast teate edastamist pakkumise edukaks tunnistamise kohta. Kehtiva riigihangete seaduse kohaselt on sellised lepingud tühi, kuna sõlmides hankelepingu enne kohustuslikku ooteperioodi, piiratakse teiste pakkujaate võimalusi vaidlustada riigihanke tulemused vaidlustuskomisjonis.

Riigihankeid ei dokumenteerita korrektselt

12. Väiksemas summas autode soetamisel tuleb riigihangete korraldada, järgides riigihangete seaduse üldpõhimõtteid, millest olulisemateks võib pidada valikukriteeriumide läbipaistvust ja riigihanke korraldamise tagantjärele kontrollitavust. Ostude puhul üle 10 000 euro tuleb ostu kohta esitada riigihangete registrile riigihanke aruanne.

13. Auditeeritute kokku hangitud 56 autost oleks vähemalt 47 auto puhul pidanud esitada riigihangete registrile aruande. Paraku oli riigihangete registris aruanne vaid 26 auto hankimise kohta, korrektselt olid aruandeid esitanud üksnes Valga Linnavalitsus ja Narva Vesi AS. Jõelähtme Vallavalitsus oli aruanded esitanud tagantjärele (vt ka tabel 5). Ühtegi teadet/aruannet ei olnud riigihangete registrile esitanud Tähtvere ja Vaivara Vallavalitsus, OÜ Järve Biopuhastus, AS Emajõe Veevärk ja Läänemaa Haigla SA. Kui hankija on riigihanke aruanded korduvalt esitamata jätnud, saab riiklikku järelevalvet tegev Rahandusministeerium teha hankijale ettekirjutuse ning selle täitmata jätmise korral rakendada seaduses ettenähtud sanktsioone (trahv, eraõiguslikule isikule sunniraha määramine).

Tabel 5. Riigihangete registrile esitamata aruanded 2008.–2009. aastal

Auditeeritu	Soetatud autode arv, mille kohta ei olnud registrile aruannet esitatud
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet (MUPO)	5
OÜ Järve Biopuhastus	5
Läänemaa Haigla SA	2
Tähtvere Vallavalitsus	2
AS Emajõe Veevärk	2
Vaivara Vallavalitsus	2
Mäetaguse Vallavalitsus	2
Jõelähtme Vallavalitsus	1
KOKKU	21

Allikas: Riigikontrolli analüüs

14. Auditeeritutel oli olulisi probleeme lihtmenetluse teel soetatud autode hankedokumentide tagantjärele esitamisega Riigikontrollile ning eduka pakkuja valiku kriteeriumide tuvastamise ja põhjendamisega. Tihti ei selgunud omavalitsuse esitatud dokumentidest, kas võrdlevaid pakkumusi

Kas teadsite, et

kuigi Tallinna linnapea kehtestas riigihangete läbiviimise protseduuri eeskirjad 2007. aastal, väitsid Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti esindajad Riigikontrollile, et on neist teadlikud ja lähtuvad nimetatud reeglitest hangete korraldamisel alles alates 2010. aastast.

oli üldse võetud ja mille alusel oli välja valitud edukas pakkuja. Kui valitud ei olnud kõige odavamast pakumusest, ei osanud auditeeritud valdavalt selgitada, millest lähtuvalt edukas pakkumine välja valiti. Lihtmenetluse teel riigihangete korraldamiseks oli auditeeritustest protseduuri eeskirjad kehtestanud üksnes Tallinna linn, Narva Vesi AS ja Mäetaguse Vallavalitsus ning pärast auditeeritud perioodi ka OÜ Järve Biopuhastus.

15. Riigikontrolli soovitus rahandusministrile: kaaluda riigihangete korraldamise suhtes riikliku järelevalve algatamist Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti, Läänemaa Haigla SA, ASi Emajõe Veevärk, OÜ Järve Biopuhastus ja Tähtvere Vallavalitsuse üle.

Rahandusministri vastus: Rahandusministeerium analüüsib Riigikontrolli aruandes kajastatud juhtumeid ning seejärel otsustab, millises ulatuses teostada järelevalvet. Samuti pöörame edaspidi kohalike omavalitsuste suhtes teostatavate järelevalvetoimingute käigus enam tähelepanu autode hankimisele.

Võrgustikuteenuseid pakkuvates ettevõtetes ei suudeta hankeid eristada

16. Vee, energeetika, reisijateveo vm võrgustikuteenuseid pakkuvate infrastruktuuri ettevõtjatele kehtib võrgustikuga seotud hangete puhul tavahangetest oluliselt kõrgem piirmäär. Kui ettevõtte on riigihangete seaduse tähenduses tavahankijad, tuleb võrgustikuteenustega otseselt mitteseotud ostud teha tavahangetena riigihangete seadust järgides. Auditeeritustest pakuvad võrgustikega seotud teenuseid Narva Vesi AS, OÜ Järve Biopuhastus ja AS Emajõe Veevärk. Nende ettevõtete puhul tuleb eristada oste (sh autosid), mis tehakse otseselt võrgustiku teenindamiseks, ja oste, mis ei ole otseselt võrgustikuvaldkonnaga seotud. Autode puhul on sellisteks ostudeks näiteks tegevjuhtkonna autod, kui neid kasutatakse üksnes haldusülesannete täitmiseks.

17. Hinnates auditeeritud võrgustikuettevõtete autode soetusi auditeeritud perioodil, leidis Riigikontroll, et ettevõtete juhtkonnale ei ole eelkirjeldatud põhimõtted tihtipeale selged, mistõttu olid OÜ Järve Biopuhastus ja AS Emajõe Veevärk rikkunud riigihangete seaduse nõudeid, lähtunud alati võrgustikuga seotud hangete piirmäärdest ning jätnud registrile esitamata vajalikud riigihangete aruanded. Sellele valdkonnale on Riigikontroll olulisemat tähelepanu pööranud 2010. aasta auditis „Riigihangete korraldamine valla ja linna asutatud ning osalusega äriühingutes, sihtasutustes ja mittetulundusühingutes.“ Nimetatud auditi tulemusel lubas Rahandusministeerium võtta tööplaani juhendi koostamise, mis aitaks võrgustikega seotud ettevõtetel eristada võrgustikuga seotud hankeid muudest hangetest.

Rahandusminister käsitles võrgustikuettevõtetega seonduvat pikemalt ka oma vastuskirjas, analüüsides riigihangete seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankijate (ehk võrgustikuhankijate) kohustusi riigihangete korraldamisel (vt auditile antud vastuste täistekste www.riigikontroll.ee).

Riigikontrolli kommentaar: Riigikontroll juhib veel kord tähelepanu, et auditeeritud on avalikust huvist tulenevalt ja kohalikest omavalitsustest sõltuvate üksustena eelkõige tavahankijad, mitte võrgustikuhankijad.

Täiendava juhendi vajadusele võrgustikuhangete kohta on oma vastuses juhtinud tähelepanu ka **AS Emajõe Veevärk**.

Valitseb segadus, kes peaks olema autode liisimisega seotud hangetel pakkuja

18. Riigihangete seaduse üheks peamiseks eesmärgiks on olemasolevate konkurentsitingimuste ärakasutamine riigihankel. Autode liisimisel võib konkurentsi käsitleda kahes aspektis: automüüjatevaheline konkurents ja liisingupakkujatevaheline konkurents. Maksumaksja raha säästliku ja otstarbeka kasutamise huvides peavad olema ära kasutatud konkurentsitingimused mõlemas valdkonnas.

19. Enamik auditeeritud oli riigihankeid korraldades käsitlenud pakkujana automüüjat. Vaatamata sellele esitasid pakkumusi ka liisingufirmad, kes hanketingimuste kohaselt ei oleks tihti tohtinud sisuliselt pakkujaks kvalifitseeruda (nt puuduvad neil võimalused hooldusteenust pakkuda). Esines järgmist praktikat:

- Üldjuhul alustati alles pärast auto väljavalimist kas ise või automüüja kaudu otsinguid sobiva liisingufirma leidmiseks.
- Valga Linnavalitsus oli seevastu põhipakkujana käsitlenud liisingufirmat, kes otsis pakkumise käigus ise välja autod, mis vastasid linna esitatud kriteeriumitele.
- MUPO oli enda selgituste kohaselt kutsunud pakkujaid üles tegema ühispakkumusi, kuigi pakkumustest see otseselt välja ei tulnud. Automüüjad olid enne pakkumuse esitamist pöördunud liisingufirma poole, kuna riigihanke esemena oli märgitud sõiduki soetamine kasutusrendiga ning põhipakkumuse esitas lõpuks liisingufirma, kes tingimuste järgi poleks tohtinud eraldi pakkujaks kvalifitseeruda.

Liisimisega seotud hangete korral on üheks riigihangete seaduses võimaldatud lahenduseks ühispakkumused, mis eeldavad ka ühisvastutuse tekkimist. Samas peab ühispakkumuse esitamise lubatavus olema selgelt tuvastatav juba hanketingimustest ja esitatud pakkumustest.

20. Riigikontroll leiab, et autode liisimisega seotud riigihangete korral ei saa hankijatele ette kirjutada ühest skeemi, mille järgi käituda, kuid kindlasti ei saa jätta kasutamata ühes valdkonnas (näiteks liisingupakkujate turul) valitsevaid konkurentsitingimusi põhjendusel, et seda teises valdkonnas (automüüjate turul) on juba tehtud. Oluline on enne hanketingimuste esitamist otsustada, kas pakkujana soovitakse käsitleda automüüjat või liisingufirmat, sest ühispakkumuste korral on piiratud ühispakkujate osalemine koostöös teiste pakkujatega pakkumuste esitamisel. Sellisel viisil, kus ei ole selgelt hanketingimusi määratud, ei pruugi kogutulemus (mingil perioodil nõutavatele kriteeriumitele vastava auto kasutamise eest makstav liisingumakse) olla soodsaim lahendus.

21. **Riigikontrolli soovitus rahandusministrile:** selgitada Rahandusministeeriumi koduleheküljel või kohalikele omavalitsustele koostatavas märgukirjas sõidukite liisimise riigihangetega seonduvat (koos võimalike näpunäidetega), arvestades kasutusel olevat praktikat.

Rahandusministri vastus: Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna eestvedamisel on valminud ja töötab e-riigihangete keskkond, mis hõlmab endas riigihangete registrit ning riigihangete

infoportaali. Infoportaali on koondatud kõik nii hankijat kui ka pakkujat/taotlejat puudutav informatsioon, muu hulgas ka valdkonniti enam küsitud küsimused ja neile antud vastused. Korduma kippuvate küsimuste rubriiki täiendatakse igakuiselt uute küsimuste-vastustega, mis võiksid pakkuda huvi hankemenetlustel osalevate isikute laiemale ringile. Praegusel hetkel ei ole ühtegi üksnes sõiduautode liisimisega seotud küsimust korduma kippuvate küsimuste rubriigis kajastatud, kuid arvestades vastavat vajadust vaatame nõustamiste raames vastatud küsimused üle ning lisame need e-riigihangete keskkonda käesoleva aasta septembrikuu jooksul.

Autode soetamise reegleid ei ole kokku lepitud

22. Korrad, mille alusel soetatakse omavalitsusele vara, peaks üldjuhul kehtestama kohaliku omavalitsuse volikogu. Ühingutes peaks vara soetamise üldpõhimõtted paika panema nõukogu (selle olemasolu korral) või üldkoosoleku tasandil.

Kas teadsite, et

Valga Linnavalitsus rentis auditeeritud perioodi alguses riigihanget korraldamata linnavalitsuse liikmelt tema isiklikku sõiduauto.

23. Riigikontroll uuris auditi käigus ülevaatlikult ka auditeeritute juhtide kasutuses olevate autode soetamise praktikat ning leidis, et enamasti puudusid omavalitsuse volikogu või ühingu nõukogu kehtestatud reeglid, mis reguleeriksid autode soetamise üldisi põhimõtteid valla- või linnavalitsuses või ühingu juhtorganis (vt tabel 6). Autode kasutamist on reguleeritud pigem üksikute limiitide (kütus, läbisõit) kaudu ning sedagi on valdavalt teinud juhtorgan. Siiski oli erandeid, kus volikogu on andnud näiteks põhimõttelise seisukoha, et juhtkond peaks kasutama isiklikke sõiduautosid (Valga linn) ning võtnud vastu otsuse isikliku sõiduauto kasutamise kompenseerimise kohta.

Tabel 6. Auditeeritud kohalike omavalitsuste ja nende ühingute juhtide sõidukid

Auditeeritav	Auditeeritu juhi sõiduk	Sõiduki kasutamise alused
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet (MUPO)	Isiklik sõiduauto	Isikliku sõiduauto kasutamine kompenseeritakse asutuse juhile Tallinna linna pea käskkirja alusel ette nähtud piirmäära ulatuses.
OÜ Järve Biopuhastus	Škoda Superb	Juhatare liige kasutab OÜ Järve Biopuhastuse liisitud (riigihangete registris aruanne puudub) autot lepingu alusel, mille nõukogu on juhatare liikmaga sõlminud. Lepingust tulenevalt kannab OÜ autoga seotud kohustused ja kulutused summas kuni 13 000 krooni kuus. Auto on soetatud nõukogu otsusel.
Valga Linnavalitsus	Isiklik sõiduauto	Linnavolikogu on vastu võtnud otsuse, kus on määratud piirmäärad isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamiseks.
Jõelähtme Vallavalitsus	Toyota Avensis	Vallavalitsus on sõiduki liisitud riigihankega (alla piirmäära), hanked kriteeriumid pole praegusele vallavalitsusele teada. Volikogu on kehtestanud kütuse limiidi, autode kasutamise detailsed nüansid on reguleeritud vallavalitsuse sees.
Narva Vesi AS	Volkswagen Touareg 3,0	Ettevõtte juht kasutab ettevõtte liisitud autot lepingu alusel, mille nõukogu on juhatare liikmega sõlminud (leping ei näe liisitava auto kohta ette mingeid kriteeriumeid).
Vaivara Vallavalitsus	Chrysler Sebring	Auto on liisitud vallavalitsus (riigihangete registris aruanne puudub). Autode kasutamise kord on reguleeritud vallavalitsuse sees.
Mäetaguse Vallavalitsus	Peugeot 308	Auto on liisitud vallavalitsus (riigihangete registris aruanne puudub). Volikogu on kehtestanud kuus läbitava kilomeetraži piirangu.
Läänemaa Haigla SA	Škoda Superb	Juhatare liige kasutab ettevõtte liisitud (riigihangete registris aruanne puudub) autot lepingu alusel, mille nõukogu on juhatare liikmega sõlminud. Lepingust tulenevalt võib auto soetusmaksumus olla kuni 400 000 krooni ja kasutusrendi tähtaeg 4 aastat.

AS Emajõe Veevärk	Honda Legend	Aktsiaselts rendib juhataja firmalt sõiduauto, mille eest makstakse 7000 krooni kuus (ilma käibemaksuta), lähtudes lepingust, mille nõukogu on juhatuse liikmega sõlminud. Rendilepingule on mõlemalt poolt alla kirjutanud aktsiaseltsi juhataja.
Tähtvere Vallavalitsus	Juhil ametisõiduk puudub. Kasutab vajaduse järgi üht vallavalitsuse liisitud autodest (Opel Zafira või Opel Astra).	Sõiduaudod on vallavalitsus liisinud (riigihangete registris aruanded puuduvad). Volikogu autode hankimiseks ja kasutamiseks korda pole kehtestanud.

Allikas: Riigikontrolli analüüs

24. Riigikontroll on seisukohal, et ametikohaga seotud hüve kasutamise põhimõtted peavad olema selged ja läbipaistvad, tegemist ei tohi olla juhi enda tehtud otsusega, samuti tuleb vältida erahuvide eelistamist avalikele huvidele. Eriti oluline on silmas pidada korruptsiooniohtliku suhte tekkimise riskide välistamist.

25. **Riigikontrolli soovitus Jõelähtme, Vaivara, Mäetaguse ja Tähtvere Vallavalikogule:** sätestada vallavalitsuses autode soetamise üldised põhimõtted (sõidukite kasutamise, rentimise ja kompenseerimise põhimõtted; autode arv, hinnaklassid jm).

Auditeeritute vastused:

Jõelähtme Vallavalitsus leidis, et otstarbekas on kehtestada Jõelähtme Vallavalitsuse kui ametiasutuse ametisõidukite soetamise ja ametisõidukite ning isiklike sõidukite ametisõitudeks kasutamise põhimõtted ühtse eeskirjana, kus on sätestatud sõidukite soetamise, käsutamise ja kasutamise konkreetsete põhimõtted ja kord. Jõelähtme Vallavalitsus töötab välja ja teeb Jõelähtme Vallavalikogule ettepaneku kajastada selline eeskiri Jõelähtme Vallavalikogu kehtestatavas vallavara valitsemise korras.

Mäetaguse Vallavalitsus nõustus Riigikontrolli soovitusel ja lubas esitada volikogule oktoobris 2011 autode soetamise, rentimise, sh isiklike sõidukite kasutamise ning kompenseerimise korra eelnõu.

Tähtvere Vallavalikogu esimees vastas, et Tähtvere Vallavalikogu võtab päevakorda sõidukite soetamise, kasutamise ja kompenseerimise reeglite kinnitamise, et suurendada valla tegevuse läbipaistvust ja kontrollitavust.

Vaivara Vallavalitsus vastas, et Vaivara Vallavalikogu on eelarves eraldanud vahendeid mootorsõidukite rentimiseks vallavalitsuse töö tõhusamaks korraldamiseks. Vaivara Vallavalikogu 26.05.2011 otsuses nr 96 „Sõidukite liisimine kasutusrendi korras” on käsitletud 2011. eelarveaastal renditavate sõidukite kasutusrendilepingu tingimusi nagu lepingu tähtaeg, sissemakse protsent ja piirhind. Sõidukite hanke läbiviimisel jälgiti hankijate paljususe ja eelarveliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtteid, samuti riigihangete seadusest tulenevaid nõudeid. Edaspidi on kavas edaspidi välja töötada ja esitada volikogule kehtestamiseks vastav regulatsioon, mis reguleeriks täpsemalt sõidukite soetamist, rentimist ja kasutamist Vaivara vallas.

Sõiduauto Honda Legend. Sellist marki sõidukit rendib AS Emajõe Veevärk juhatuse esimehe ettevõttelt.

Foto: www.autoblog.com

AS Emajõe Veevärgi juhatuse esimees oli sõlminud lepingu enda ettevõttega

26. Riigikontroll tuvastas, et AS Emajõe Veevärgi juhatuse esimees oli sõlminud sõiduauto rendilepingu iseenda ettevõttega Evelandre OÜ. Evelandre OÜ on asutatud aastal 2009 (vahetult enne rendilepingu sõlmimist), selle ainsaks tegevusalaks on sõiduautode rent ning ainuosanikuks ja juhatuse liikmeks on AS Emajõe Veevärk juhatuse esimees. Lepingu kohaselt kohustub AS Emajõe Veevärk nelja aasta jooksul tasuma auto rendi eest kokku 21 474 eurot. Leping on allkirjastanud mõlema lepinguosalise poolt AS Emajõe Veevärk juhatuse esimees, samuti oli ta kinnitanud kõik rendimaksete arved (12 arvet summas 5369 eurot).

27. Korruptsioonivastane seadus keelab ametiisikul sooritada tehinguid iseendaga või muid sarnase iseloomuga või huvide konfliktiga seotud tehinguid. Keeldu rikkudes sõlmitud tehing on tühine. Samuti ei olnud AS Emajõe Veevärk rakendanud juhatuse esimehe ametisõiduki hankimisel riigihangete seaduse üldpõhimõtteid.

28. **Riigikontrolli soovitus AS Emajõe Veevärk nõukogule:** võtta seisukoht juhatuse esimehe tegevuse suhtes ametiauto rentimisel.

Auditeeritu vastus: AS Emajõe Veevärk ei nõustunud Riigikontrolli järeldustega, leides, et tehing toimus nõukogu nõusolekul ning korruptsioonivastast seadust ei rikutud. Selguse huvides otsustati augustis 2011 toimunud nõukogu koosolekul täpsustada juhatuse liikme lepingu autokompensatsiooni punkti tagasiulatuvalt (vt auditi vastuste täistekste www.riigikontroll.ee).

Riigikontrolli kommentaar: Riigikontroll juhib tähelepanu, et AS Emajõe Veevärgi nõukogu nõusolek ei saa olla aluseks ametiisikule korruptsioonivastases seaduses kehtestatud piirangu rikkumisele.

Autodega seotud kohustuste võtmine ja kajastamine

Kas teadsite, et

lepingu kasutus- või kapitalirendiks klassifitseerimisel kasutatakse raamatupidamise hea tava järgi Raamatupidamise Toimkonna juhendit (RTJ) nr 9 või rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite järgi standardit IAS 17. Avalik sektor lähtub standardist IPSAS 13.

Autode liisingulepingud võimaldavad rendiarvestuses mitmeti tõlgendamist

29. Autode liisimisel sõlmitud lepinguid kajastatakse raamatupidamises kas kasutus- või kapitalirendina. Seejuures on oluline lepingute sisu, mitte juriidiline vorm või pealkiri. Leping klassifitseeritakse kapitalirendiks, kui kõik olulised varaga seotud riskid ja hüved lähevad üle liisinguvõtjale, ja kasutusrendiks, kui kõik olulised varaga seonduvad riskid ja hüved jäävad liisinguandja kanda.

30. Autode liisingulepingute klassifitseerimisel on oluline arvestada lepingu mittekatkestatava perioodiga seonduvat. Mittekatkestatavaks perioodiks peetakse aega, mille jooksul võib lepingu katkestada ainult liisinguandja loal, liisinguandjaga uue samaväärse lepingu sõlmimise korral või lepingus ette nähtud täiendava summa tasumise korral. Leping klassifitseerimine kasutus- või kapitalirendiks sõltub mittekatkestatava perioodi pikkusest ja muudest lepingu katkestamise tingimustest.

31. Omavalitsused peavad jälgima, et laenud ja muud kohustused ei ületaks 60% eelarveaastaks kavandatud tuludest. Sealjuures arvestatakse kapitalirendilepinguga võetud kohustusi võlakooormuse hulka, kasutusrendilepinguga võetud kohustusi aga mitte. Rahandus-

ministeerium arvestab võlakoorust omavalitsuse finantssuutlikkusele hinnangu andmisel ning piirmäära ületamisel ei saa omavalitsus taotleda Euroopa Liidu rahast projektide finantseerimist ega võtta laenu. Alates 2012. aastast kaasatakse kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse järgi võlakooruse arvestusse ka mittekatkestatavad kasutusrendikohustused, mistõttu kaob kohalike omavalitsuse motivatsioon näidata kapitalirendi tunnustega lepinguid kasutusrendina.

32. Riigihangetega seotud dokumentide põhjal olid auditeeritud valdavalt soovinud sõlmida autode liisingulepinguid kasutusrendi tingimustel ning kõik auditeeritud olid auditeeritud perioodil sõlmitud autode liisingulepingud ka kasutusrendiks kvalifitseerinud, tuues olulisematenäidata välja järgmised põhjendused:

- liisinguperioodi lõppedes ei lähe vara omandiõigus üle ja auto tagastatakse;
- lepinguperiood ei kata üle 75% renditava vara majanduslikust elueast;
- renditav vara ei ole spetsiifiline;
- sellise hinnangu on andnud omavalitsuse või ühingu audiitor.

Kas teadsite, et

liisingulepingutes leidis järgmisi tingimusi, mida ei saa mingil juhul pidada kasutusrendi põhimõtetele vastavaks:

- Kuna liisinguvõtja vastutab liisinguandja ees kõigi vara puuduste (sh tulevikus ilmnevate), samuti varaga tekkivate nõuete ja kahjude eest, siis vara kohta ei ole liisinguvõtjal õigus esitada mingeid nõudeid liisinguandja vastu.
- Lepingu ülesütlemise korral realiseerib liisinguandja vara ning rahuldab saadud raha arvel oma nõude liisinguvõtja vastu. Juhul kui saadud rahast ei piisa liisinguandja kogu nõude rahuldamiseks, tasub liisinguvõtja puudujääva osa kümne päeva jooksul liisinguandja vastava nõude esitamisest arvates.
- Kui pärast lepingu tähtpäeva saabumist ilmneb liisinguandjaga seoses lepingu kestel tekkinud kohustus, täidab liisinguvõtja selle viivitamatult pärast liisinguandjalt või kolmandalt isikult selle teadasaamisest.

33. Riigikontroll leidis lepinguid analüüsides kõigis järgmist:

- Olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kandusid üle liisinguvõtjale, näiteks ei vabasta auto kasutamise võimatus liisinguvõtjat lepingujärgsete kohustuste täitmisest.
- Lepingu ennetähtaegne lõpetamine ilma täiendavate kuludeta ei ole liisinguvõtja jaoks võimalik: näiteks kui auto varastatakse või hävib, tuleb liisinguvõtjal jätkata lepingujärgsete kohustuste täitmist, tasuda auto jääkväärtus ja vastavad kindlustusmaksed. Auto võimalike puuduste kõrvaldamise ajaks ei saa nõuda asendusautot või liisingumaksete vähendamist.
- Sõlmitud liisingulepingud jätavad ebaproportsionaalselt suure osa vara omandiõigusega kaasnevatest riskidest ja ka liisinguandja äririski liisinguvõtja kanda. Näiteks on lepingu lõppemisel liisinguvõtja kohustatud hüvitama liisinguandjale mis tahes kahjud, sealhulgas saamata jäänud tulu. Summad, mis on liisinguvõtja liisinguandjale tasunud, tagastamisele ei kuulu.

34. Riigikontrolli hinnangul oli lepingutes tingimusi, mis võivad viidata kapitalirendile, kuid arvestades auditeeritute soovi sõlmida kasutusrendi lepinguid, autode kasutamise senist praktikat auditeeritute poolt ja tehingute avalikustatust majandusaasta aruande lisas, leiab Riigikontroll, et auditeeritute otsus kajastada kohustusi mittekatkestatava kasutusrendina ei ole vastuolus raamatupidamise üldeeskirjaga.

Kas teadsite, et

Tallinna linnas kehtib alates juulist 2010 linnapea käskkirjaga kinnitatud liisingulepingute analüüsimise kord („Kasutusrendilepingute ja toetuste lepingute kooskõlastamise kord“). Selle alusel tuleb linna ametiasutustel esitada kõik rohkem kui 12 kuu pikkused lepingu kavandid kooskõlastamiseks linna finantsteenistusele. Finantsteenistus on ametiasutuste jaoks koostanud ka lepingu analüüsi tabeli, mis tuleb täita enne lepingu saatmist finantsteenistusse.

35. Õige klassifitseerimise olulisust näitab Riigikontrolli analüüs, millest tulenevalt oleks lepingute käsitlemisel kapitalirendina tulnud auditeeritutel bilansis täiendavalt arvele võtta 31.12.2010. a seisuga varasid jääkmaksumuses kokku ca 528 000 euro ulatuses ja kohustusi ca 535 000 euro ulatuses, millest ca 280 000 eurot moodustavad pikaajalised kohustused.

36. Eelnevast võib järeldada, et turul tegutsevate peamiste liisingufirmade pakutavaid standardeid lepingutingimusi arvestades on praeguses olukorras sisulist kasutusrendilepingut auto liisimiseks väga keeruline sõlmida, mistõttu tuleks enne lepingu sõlmimist omavalitsustel või ühingutel põhjalikult lepingu kavandit analüüsida. Riigikontroll leidis, et auditeeritute raamatupidamise sise-eeskiri või muud asjaomased korrad ei sisaldanud valdavalt meetmeid, mis hoiaks ära selliste lepingute sõlmimise, mida pole eelnevast piisavalt analüüsitud.

37. Riigikontrolli soovitus auditeeritutele: rakendada lepingu sõlmimisel sisekontrolli protseduure, et vältida selliste lepingute sõlmimine, mille tegelik sisu ja kõik lepinguga kaasnevad kohustused ei ole kindlaks tehtud.

Auditeeritute vastused:

Jõelähtme Vallavalitsus leidis, et lepingute sisu ja lepingutega kaasnevate kohustuste selge kindlaksmääramise tagamiseks kehtestatakse sellekohane lepingute sõlmimise kord.

Tähtvere Vallavolikogu esimees vastas, et vallavolikogu esitab vallavalitsusele arupärimise sisekontrolli meetmete kasutamise kohta Tähtvere Vallavalitsuse juhtimises, et vältida põhjalikult analüüsimata lepingute sõlmimist. Eesmärgiks on algatada arutelu Riigikontrolli auditis leitud küsitavuste täpse määratlemise kohta vastavate lepingute sõlmimise protseduuris.

Vaivara Vallavalitsus lubas vaadata üle raamatupidamise sise-eeskirja ning teha vajalikud parandused, võttes arvesse Riigikontrolli tehtud soovitusi ja ettepanekuid, ning tõhustada lepingute analüüsi enne nende sõlmimist.

SA Läänemaa Haigla lubas esitatud ettepaneku arvesse võtta ja koostada hankelepingute sõlmimise sisekorra.

OÜ Järve Biopuhastus vastas, et rakendab lepingute sõlmimisel kolmeastmelist sisekontrolli, et vältida selliste lepingute sõlmimist, mille tegelik sisu ja lepingust tulenevad kohustused ei ole kindlaks tehtud.

Rahandusministeerium ei ole liisingulepinguid analüüsinud

38. Seoses majandusolukorra halvenemisega sätestati kohalikele omavalitsustele ja osaliselt nende ühingutele kohustuste võtmise tähtajaline piirang. Alates 01.03.2009 võisid kohalikud omavalitsused ja omavalitsusest sõltuvad üksused kuni 2011. aasta lõpuni võtta pikaajalisi kohustusi (sh sõlmida kapitalirendilepinguid) peamiselt tõukefondidest saadavate toetuste katteks ja sedagi üksnes kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga. Auditeeritud ühingutest oli sõltuvaks üksuseks

Sõltuv üksus on kohaliku omavalitsuse otsese või kaudse mõju all olev üksus, mille tuludest üle poole moodustavad tulud vallalt, linnalt, riigilt või muudelt avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt sihtasutustelt.

Allikas: valla- ja linnaeelarve seadus, § 8¹

Läänemaa Haigla SA, teistele ühingutele (Narva Vesi AS, OÜ Järve Biopuhastus ja AS Emajõe Veevõrk) nimetatud piirangud ei laienenud

39. Kohaliku omavalitsuse ja temast sõltuva üksuse finantssuutlikkust peab hindama ning piirangutest kinnipidamist kontrollima Rahandusministeerium, kes vastutab riigis eelarvetasakaalu eest. Info võlakohustuste kohta peaks ministeeriumile olema kättesaadav aruandluse kaudu, lisaks on tal õigus saada analüüsiks lepingute ära kirju.

40. Rahandusministeerium kinnitas Riigikontrollile, et ministeeriumil puudub info sõidukite soetamiseks sõlmitud lepingute arvu ja tingimuste kohta. Ministeerium ei ole ühelgi juhul tuvastanud, et oleks sõlmitud keelatud kapitalirendilepinguid, ega teinud vastavaid ettekirjutusi. Ministeeriumi ametnikud on leidnud, et sõidukite liisingulepinguid on nii arvukalt, et ministeeriumil puudub ressurss neid analüüsida. Olukorra lahendab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus, mille järgi arvestatakse alates 2012. aastast ka kasutusrendilepingutest tulenevad kohustused omavalitsuse võlakooormuse hulka.

Riigikontrolli hinnang auditeeritute tegevusele

41. Auditi tulemusel antakse hinnang auditeeritud omavalitsuse või nende ühingu tegevusele sõidukite soetamisel riigihangete seaduse, raamatupidamise seaduse ja riigi raamatupidamise üldeeskirja ning valla ja linnaeelarve seaduse täitmisel (auditi iseloomustust vaata täpsemalt lk 20).

42. Riigikontroll annab auditeeritu tegevuse kohta positiivse hinnangu põhjendatud kindluse korral, et auditeeritu on sõidukite soetamisel täitnud olulises osas omavalitsusele või selle valitseva mõju all olevale ühingle mõeldud seadusi.

43. Negatiivne hinnang antakse juhtudel, kui esineb olulisi vigu. Oluliseks veaks on majandustulemuste moonutamine (kas korduvalt, ulatuslikult või süsteemselt), riigihangete korraldamata jätmine (juhul kui on korduv või ulatuslik või süsteemne) või keelatud kohustuste võtmine.

44. Riigihangete seaduse täitmise kohta antakse hinnang järgmiste kriteeriumite kaudu:

- Vajalikud riigihangete aruanded on esitatud.
- Vajalikud hankemenetlused on korraldatud.
- Hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingud vastavad hanketingimustele.
- Alla piirmäära riigihanked on tagantjärele kontrollitavad.

Tabel 7. Riigikontrolli hinnang auditeeritud kohalike omavalitsuste või nende ühingute kaupa

	Hinnang riigihangete seaduse täitmisele	Hinnang pikaajaliste kohustuste raamatu pidamises kajastamisele	Hinnang, kas on peetud kinni keelust mitte sõlmida kapitalirendi tunnustega lepinguid (kui tegu on omavalitsuse või temast sõltuva üksusega)
Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingud ei vasta hankedokumentide tingimustele. Samuti ei ole alla piirmäära riigihanked tagantjärele kontrollitavad ning nende kohta ei ole riigihangete registrile esitatud riigihangete aruandeid.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Narva Vesi AS	On olulises osas järgitud.	Olulises osas õigesti kajastatud.	
Jõelähtme Vallavalitsus	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Vajalikke hankemenetlusi ei ole korraldatud. Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Läänemaa Haigla SA	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ja riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Tähtvere Vallavalitsus	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ning riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Emajõe Veevärk AS	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ning riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	
Järve Biopuhastus OÜ	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ning riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	
Valga Linnavalitsus	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingud ei vasta hankedokumentide tingimustele.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Vaivara Vallavalitsus	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ja riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.
Mäetaguse Vallavalitsus	Ei ole olulises osas järgitud. <i>Alla piirmäära riigihanked ei ole tagantjärele kontrollitavad ja riigihangete registrile ei ole riigihangete aruandeid esitatud.</i>	Olulises osas õigesti kajastatud.	Keelatud kohustusi ei ole võetud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Airi Mikli

Kohaliku omavalitsuse auditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ja auditeeritu vastused

Riigikontroll andis auditi põhjal soovitusi auditeeritud omavalitsustele ja nende ühingutele ning Rahandusministeeriumile mitmeid soovitusi. Minister ja auditeeritud saatsid oma vastuse Riigikontrolli soovistele. Vastuste täistekstid on kättesaadavad Riigikontrolli kodulehel www.riigikontroll.ee.

Riigikontrolli soovitused	Auditeeritud vastused
Autode hanked 15. Riigikontrolli soovitus rahandusministrile: kaaluda riigihangete korraldamise suhtes riikliku järelevalve algatamist Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti, Läänemaa Haigla SA, ASi Emajõe Veevärk, OÜ Järve Biopuhastus ja Tähtvere Vallavalitsuse üle. (p 7–14)	Rahandusministri vastus: Rahandusministeerium analüüsib Riigikontrolli aruandes kajastatud juhtumeid ning seejärel otsustab, millises ulatuses teostada järelevalvet. Samuti pöörame edaspidi kohalike omavalitsuste suhtes teostatavate järelevalvetoimingute käigus enam tähelepanu autode hankimisele.
Autode liisimine 21. Riigikontrolli soovitus rahandusministrile: selgitada Rahandusministeeriumi koduleheküljel või kohalikele omavalitsustele koostatavas märgukirjas sõidukite liisimise riigihangetega seonduvat (koos võimalike näpunäidetega), arvestades kasutusel olevat praktikat. (p 18–20)	Rahandusministri vastus: Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna eestvedamisel on valminud ja töötab e-riigihangete keskkond, mis hõlmab endas riigihangete registrit ning riigihangete infoportaali. Infoportaali on koondatud kõik nii hankijat kui ka pakkuja/taotlejat puudutav informatsioon, muu hulgas ka valdkonniti enam küsitud küsimused ja neile antud vastused. Korduma kippuvate küsimuste rubriiki täiendatakse igakuiselt uute küsimuste-vastustega, mis võiksid pakkuda huvi hankemenetlustel osalevate isikute laiemale ringile. Praegusel hetkel ei ole ühtegi üksnes sõiduautode liisimisega seotud küsimust korduma kippuvate küsimuste rubriigis kajastatud, kuid arvestades vastavat vajadust vaatame nõustamiste raames vastatud küsimused üle ning lisame need e-riigihangete keskkonda käesoleva aasta septembrikuu jooksul.
Autode kasutamise kord 25. Riigikontrolli soovitus Jõelähtme, Vaivara, Mäetaguse ja Tähtvere Vallavalikogule: sätestada vallavalitsuses autode soetamise üldised põhimõtted (sõidukite kasutamise, rentimise ja kompenseerimise põhimõtted; autode arv, hinnaklassid jm). (p 22–24)	Jõelähtme Vallavalitsus leidis, et otstarbekas on kehtestada Jõelähtme Vallavalitsuse kui ametiasutuse ametisõidukite soetamise ja ametisõidukite ning isiklike sõidukite ametisõitudeks kasutamise põhimõtted ühtse eeskirjana, kus on sätestatud sõidukite soetamise, kasutamise ja kasutamise konkreetsed põhimõtted ja kord. Jõelähtme Vallavalitsus töötab välja ja teeb Jõelähtme Vallavalikogule ettepaneku kajastada selline eeskiri Jõelähtme Vallavalikogu kehtestatavas vallavara valitsemise korras. Mäetaguse Vallavalitsus nõustus Riigikontrolli soovitusel ja lubas esitada volikogule oktoobris 2011 autode soetamise, rentimise, sh isiklike sõidukite kasutamise ning kompenseerimise korra eelnõu. Tähtvere Vallavalikogu esimees vastas, et Tähtvere Vallavalikogu võtab päevakorda sõidukite soetamise, kasutamise ja kompenseerimise reeglite kinnitamise, et suurendada valla tegevuse läbipaistvust ja kontrollitavust. Vaivara Vallavalitsus vastas, et Vaivara Vallavalikogu on eelarves eraldanud vahendeid mootorsõidukite rentimiseks vallavalitsuse töö tõhusamaks korraldamiseks. Vaivara Vallavalikogu 26.05.2011 otsuses nr 96 „Sõidukite liisimine kasutusrendi korras“ on käsitletud 2011. eelarveaastal renditavate sõidukite kasutusrendilepingu tingimusi nagu lepingu tähtaeg, sissemakse protsent ja piirhind. Sõidukite hanke läbiviimisel jälgiti hankijate paljususe ja eelarveliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtteid, samuti riigihangete seadusest tulenevaid nõudeid. Edaspidi on kavas edaspidi välja töötada ja esitada volikogule kehtestamiseks vastav regulatsioon, mis reguleeriks täpsemalt sõidukite soetamist, rentimist ja kasutamist Vaivara vallas.
ASi Emajõe Veevärk juhatuse liikme tegevus 28. Riigikontrolli soovitus AS Emajõe Veevärk nõukogule: võtta seisukoht juhatuse esimehe tegevuse suhtes ametiauto rentimisel. (p 26–27)	AS Emajõe Veevärk ei nõustunud Riigikontrolli järeldustega, leides, et tehing toimus nõukogu nõusolekul ning korruptsioonivastast seadust ei rikutud. Selguse huvides otsustati augustis 2011 toimunud nõukogu koosolekul täpsustada juhatuse liikme lepingu autokompensatsiooni punkti tagasiulatuvalt (vt auditi vastuste täistekste www.riigikontroll.ee).

Riigikontrolli soovitused	Auditeeritute vastused
Liisinglepingute sõlmimine 37. Riigikontrolli soovitus auditeeritutele: rakendada lepingu sõlmimisel sisekontrolli protseduure, et vältida selliste lepingute sõlmimine, mille tegelik sisu ja kõik lepinguga kaasnevad kohustused ei ole kindlaks tehtud. (p 29–36)	Jõelähtme Vallavalitsus leidis, et lepingute sisu ja lepingutega kaasnevate kohustuste selge kindlaksmääramise tagamiseks kehtestatakse sellekohane lepingute sõlmimise kord. Tähtvere Vallavolikogu esimees vastas, et vallavolikogu esitab vallavalitsusele arupärimise sisekontrolli meetmete kasutamise kohta Tähtvere Vallavalitsuse juhtimises, et vältida põhjalikult analüüsimata lepingute sõlmimist. Eesmärgiks on alatatada arutelu Riigikontrolli auditis leitud küsitavuste täpse määratlemise kohta vastavate lepingute sõlmimise protseduuris. Vaivara Vallavalitsus lubas vaadata üle raamatupidamise sise-eeskirja ning teha vajalikud parandused, võttes arvesse Riigikontrolli tehtud soovitusi ja ettepanekuid, ning tõhustada lepingute analüüsi enne nende sõlmimist. SA Läänemaa Haigla lubas esitatud ettepaneku arvesse võtta ja koostada hankinglepingute sõlmimise sisekorra. OÜ Järve Biopuhastus vastas, et rakendab lepingute sõlmimisel kolmeastmelist sisekontrolli, et vältida selliste lepingute sõlmimist, mille tegelik sisu ja lepingust tulenevad kohustused ei ole kindlaks tehtud.

Auditi iseloomustus

Vastavusauditi mõisted

Kontrolliaruanne – auditi lõpus koostatav kirjalik aruanne, milles tuuakse välja tehtud töö tulemused. Kontrolliaruande adressaadiks on Riigikogu ja avalikkus ning seetõttu lähtutakse aruande koostamisel põhimõttest, et selle esitluslaad oleks lihtsalt arusaadav ja auditeeritud valdkonna kohta esitataks olulist taustainfot.

Kontrolliaruande vormistusliku külje kujundamisel on Riigikontroll vaba. Käesolev kontrolliaruanne sisaldab sisupeatükke, mis käsitlevad Riigikontrolli töö tulemust koos viidetega õigusaktidele; toimingute kirjeldusi; tuvastatud asjaolusid; hinnanguid, mis on antud seatud kriteeriumitest lähtudes; soovitusi ja muid käsitlemist väärivaid tähelepanekuid ning kontrolliaruande kokkuvõtet. Kontrolliaruande teksti vasakveerus esitatakse mõistete seletusi, huvitavat infot valdkonna kohta, illustreerivaid näiteid, mis ei sisalda hinnanguid ega soovitusi.

Kokkuvõte – kõige olulisema lühike esitus, mis ei sisalda kontrolliaruandest eraldiseisvat infot. Kokkuvõtte adressaadiks on laiem lugejaskond ja selle eesmärk on selgitada detailideta ja lihtsamas kõnepruugis kontrolliaruande sõnumeid.

Kriteerium – hinnangu andmise alus. Kriteeriumi kasutatakse tegeliku olukorra võrdlemiseks nõutava või soovitava olukorraga. Auditite kriteeriumideks võivad olla näiteks seaduses jm kordades, ka auditeeritava enda kordades väljendatud vastavusnõuded, standardid, normid, tavad (tava all mõistetakse normide ja standardite suuremat kogumit, nt raamatupidamise hea tava).

Tähelepanek – auditi käigus tuvastatud asjaolu, probleemi, fakti kirjeldus või konstateering, mille alusel antakse hinnang auditeeritava tegevusele, või muu auditi eesmärgiga seotud info, mis Riigikontrolli arvates tuleb avalikustada. Tähelepanekute tegemisel arvestatakse avalikkuse huvi, valdkonna keerukusastet ja sihtrühma vajadusi. Tähelepanekute avaldamisel lähtutakse audiitori kutsealane otsustus ja kontrolliaruande koostamise detailsusest. Kontrolliaruandes võib avalikustada ka tähelepanekuid, mis otseselt ei olnud auditi hinnanguga seotud, aga selgusid auditi käigus.

Hinnang – vastus auditi küsimusele, lähtudes auditi kriteeriumidest. Vastavusauditis hinnatakse auditeeritava tegevuse vastavust seadusele, auditeeritava enda õigusaktidele jm regulatsioonidele. Samuti hinnatakse auditeeritava sisekontrollisüsteemi ja selle toimimist.

Sisekontrollisüsteem – juhtkonna tööriist, mis aitab asutuse eesmärgke ellu viia. Hõlmab terviklikku protsessi, sh läbimõeldud töökorraldust, käitumisreegleid, seadustest kinnipidamist, aruandlust ja kontrolli, ning seda rakendavad nii juhtkond kui ka töötajad.

Soovitus – ettepanek rakendada meetet, mis aitaks audiitori arvates leitud puudusi ja vajakajäämisi kõrvaldada või edaspidi neist hoiduda. Soovitused peavad olema asjakohased, täidetavad, nende täitmine mõõdetav ja soovitavalt seotud kindlate tähtaegadega, kuid samas ei saa audiitori soovitus olla liiga detailne, kuna nii sekkuks audiitor asutuse juhtimisotsustesse. Riigikontrolli soovitustega arvestamine on soovitusel saaja otsustada.

Auditeeritu vastus – kirjalik arvamus asutuselt, kelle suhtes on kontrolliaruandes hinnanguid ja/või soovitusi. Kontrolliaruanne esitatakse vastuse saamiseks auditeeritule enne selle allkirjastamist. Vastuses esitatakse kirjalik arvamus asutust puudutavate soovitude ja rakendavate abinõude kohta. Auditeeritu vastus avaldatakse koos kontrolliaruandega.

Auditi eesmärk

Auditi eesmärgiks on anda hinnang 10 omavalitsuse või nende ühingu tegevusele sõidukite soetamisel riigihangete seaduse, raamatupidamise seaduse ja riigi raamatupidamise üldeeskirja täitmisel. Nende auditeeritute puhul, kellele laienes valla- ja linnaeelarve seadusest tulenev kohustuste võtmise piirang, on antud hinnang valla- ja linnaeelarve seaduses sätestatud piirangute täitmise kohta.

Auditi põhiküsimused olid järgmised:

- Kas auditeeritavad on sõidukite soetamisel järginud riigihangete seadust (sh üldpõhimõtteid) ja enda kehtestatud kordasid?
- Kas lepinguga võetud kohustused (erinevad rendi- ja liisingulepingud) on lubatavad ning kajastatud finantsaruannetes korrektselt, riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuete kohaselt?

Positiivse hinnangu andmise kriteeriumid

- Sõidukite soetamisel on järgitud riigihangete seadust (§ 37 lg 2, § 3, § 21 lg 1, § 15 lg 1, § 4 lg 4, § 23 lg 1 ja 2, § 29 lg 1, § 33 lg 7 ja lg 8, § 47 lg 1, § 43 lg 2, § 69 lg 1, § 69 lg 3 ja 4, § 37 lg 1);
- Autode soetamisel sõlmitud lepingute raamatupidamislik kajastamine vastab riigi raamatupidamise üldeeskirjale (Raamatupidamise Toimkonna juhend nr 9) ning auditeeritud ei ole lepinguid sõlmides võtnud valla- ja linnaeelarve seaduses (§ 8¹) keelatud kohustusi.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandardi rakendussuunisega ISSAI 4100 „Finantsaruannete auditist eraldi tehtava vastavusauditi suunised“. Standardi järgi tuleb audit kavandada ja sooritada viisil, mis võimaldab anda auditeeritud ulatuses piisava kindlustunde, et vead ja ebareeglipärasused auditeeritava tegevuses ning seadusevastased teod avastatakse. Auditi käigus koguti piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et veenduda, kas konkreetset valdkonda puudutav info on olulises osas kooskõlas auditi kriteeriumidega ja toetab ka tehtud tähelepanekuid. Asjakohaste audititoimingute kavandamiseks võttis Riigikontroll arvesse tehingute seaduslikkuse järgimiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi. Sisekontrollisüsteemi hindamisel hinnati riski, et sisekontrollisüsteem ei suuda takistada või avastada olulisi mittevastavusi, avaldamata seejuures arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse hinnangu andmiseks iga auditeeritu tegevuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Auditeeritavate väljaajamiseks küsiti Maanteeametilt liiklusregistri andmed kõikide omavalitsuste ja nende valitseva mõju all olevate ühingute registreeringute kohta perioodil 01.01.2008–08.09.2010. Auditeeritavate valikul arvestati eeskätt registreeringute arvu ning liiklusregistri ja riigihangete registri võrdlusandmeid, samuti Riigikontrolli eelnevate auditite tulemusi.

Auditi lõpetamise aeg

Audit lõpetati juunis 2011. Audititoimingud sooritati märtsist maini 2011.

Auditi meeskond

Auditijuht Illar Tõnisson, vanemaudiitor Rait Sannik, audiitor Kristel Makus, audiitor Tiia Tänav.

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest
tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Audituaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditaruande kokkuvõte on saadaval ka inglise keeles.

Auditaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on 2-1.9/11/50050/25.

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a
15013 TALLINN
Tel +372 640 0700
Faks +372 661 6012
riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemad kohalike omavalitsuste ja nende ühingute riigihangete auditid

30.05.2008 – Ehitushangete korraldus valdades ja linnades

21.04.2010 – Riigihangete korraldamine valla ja linna asutatud ning osalusega äriühingutes, sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee

Lisa. Auditi käigus tehtud intervjuud

Kuupäev	Intervjueeritu	Kohtumisel osalenud
10.03.2011	Läänemaa Haigla SA	Tõnis Siir (peaarst); Ly Meister (finantsjuht)
18.03.2011 21.03.2011	Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet	Reet Kasemets (haldusspetsialist); Ülle Aliorg (jurist); Li Saaremägi (eelarve peaspetsialist); Silver Tamm (linnakantselei finantsteenistuse linnakassa juhataja)
23.03.2011	Jõelähtme vald	Teet Sibrits (abivallavanem); Margus Metssalu (konsultant); Svetlana Pajupuu (jurist); Carmen Meikar (pearaamatupidaja)
30.03.2011	Emajõe Veevärk AS	Andres Aruhein (juhatuse liige); Karin Plakk (pearaamatupidaja)
30.03.2011	Tähtvere vald	Rein Kokk (vallavanem); Jüri Varik (arendusosakonna juhataja); Kai Pruuli (finantsnõunik)
31.03.2011	Valga linn	Veiko Faster (ehitusameti juhataja); Jüri Tsarjov (linnahooldusameti juhataja); Imbi Rõivassepp (rahandusameti juhataja); Aita Adrat (pearaamatupidaja)
06.04.2011	OÜ Järve Biopuhastus	Andrus Gatski (projektijuht); Maire Hansalu (pearaamatupidaja)
07.04.2011	Narva Vesi AS	Hilje Õunapuu (projektijuht); Tatjana Eigard (pearaamatupidaja); Andrei Matvejev (lepinguline jurist)
07.04.2011	Vaivara vald	Aleksandr Pahhomov (rahandusosakonna juhataja); Nelja Nõmmann (vanemraamatupidaja)
08.04.2011	Mäetaguse vald	Aivar Surva (vallavanem); Hillar Raag (ehitusjuht); Luule Salla (pearaamatupidaja)